

Τα Projects στη Φυσική Αγωγή: ερευνητικές και διαθεματικές διαστάσεις

Δρ. Απόστολος Ντάνης

Σχολικός Σύμβουλος Φυσικής Αγωγής

Τι είναι τα projects

- **Project** στην ευρύτερη έννοια σημαίνει ένα συγκεκριμένο «έργο», που χαρακτηρίζεται από **σχεδιασμό**, **προγραμματισμό** δράσης, **οργάνωση** υλοποίησης και **παρουσίαση** επιτευγμάτων.
- **Project** στην **εκπαίδευση** είναι κάθε **σχέδιο εργασίας ή δράσης**, το οποίο έχει **θεματικό προσανατολισμό** και δεν περιορίζεται στη συνήθη εκπαιδευτική διαδικασία της τάξης.
- Η **μέθοδος project** προσδιορίζει **τον τρόπο** και **τις διαδικασίες** της εκπαιδευτικής προσέγγισης μιας θεματικής μελέτης, με ιδιαίτερη έμφαση στην **ομαδοσυνεργατική εργασία**, τη **διερευνητική & βιωματική μάθηση** και την **αυτενέργεια** των μαθητών.

Λίγα λόγια για τα projects...

- Τα projects στην εκπαίδευση είναι **θεματικές μελέτες χωρίς προκαθορισμένο γνωστικό περιεχόμενο.**
- Πρόκειται για **έναν τρόπο ομαδικής διδασκαλίας**, όπου ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι **καθοδηγητικός/συμβουλευτικός** και οι μαθητές αναλαμβάνουν να **διεκπεραιώσουν κατά ομάδες το μαθησιακό τους έργο.**
- **Αποτελούν μια ανοικτή διαδικασία μάθησης**, όπου τα όρια και οι διαδικασίες δεν είναι αυστηρά καθορισμένα.
- **Η μάθηση δεν περιορίζεται στο γνωστικό τομέα και στο πλαίσιο του σχολικού περιβάλλοντος**, αλλά επεκτείνεται σε όλους τους τομείς, εντός και εκτός σχολείου, όπως προκύπτει από τη φύση του θέματος και τη διαχείριση της καθημερινότητας.
- **Περιλαμβάνουν** διεπιστημονική διερεύνηση, διαθεματική διασύνδεση, ομαδοσυνεργατική λειτουργία, σχεδιασμό ενεργειών, διαχείριση χρόνου, εξαγωγή συμπερασμάτων και παρουσίαση αποτελεσμάτων.

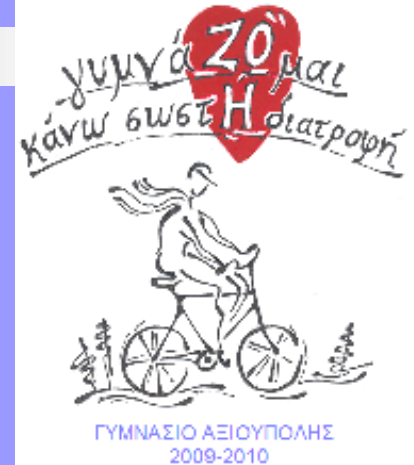
Projects στην υποχρεωτική εκπαίδευση και το Λύκειο

- Διαθεματικά Σχέδια Εργασίας
- Ερευνητικές Εργασίες

Προσανατολισμός των projects στη Φυσική Αγωγή

1. Θέματα γνωστικού ενδιαφέροντος για τη φυσική αγωγή και τον αθλητισμό.

(π.χ. θέματα ολυμπιακών αθλημάτων, θέματα δραστηριοτήτων «ελεύθερου χρόνου», «δια βίου άσκησης», «αθλητικής συμπεριφοράς», «άσκησης και υγείας», θέματα παραδοσιακών παιχνιδιών & χορού, θέματα φυσικής κατάστασης και αξιολόγησής της, κλπ)

- Το περιεχόμενο συνδυάζεται συνήθως με φυσική δραστηριότητα, είναι προϊόν διαθεματικής διερεύνησης χωρίς συστηματικό ερευνητικό πλαίσιο (διερεύνηση απόψεων, αναζήτηση στο διαδίκτυο, αναδρομή σε συγκεκριμένα θέματα του βιβλίου Φ.Α., υιοθέτηση απόψεων, κλπ)

Προσανατολισμός των projects στη Φυσική Αγωγή

2. Θέματα οργάνωσης και διεξαγωγής φυσικών δραστηριοτήτων και αθλητικών εκδηλώσεων (εντός και εκτός σχολείου)

(π.χ. παραδοσιακών χορών ή μοντέρνας χορογραφίας, εσωτερικών αγώνων, πρωταθλήματος στα διαλείμματα, αθλητικής γιορτής, αθλητικού τουρνουά μεταξύ σχολείων, κλπ)

- Το περιεχόμενο είναι κινητικό. Οι άμεσοι στόχοι εντοπίζονται στην προετοιμασία και συμμετοχή - «παρουσίαση του αποτελέσματος», ενώ οι έμμεσοι στόχοι εστιάζονται στη διερεύνηση, το σχεδιασμό και την οργάνωση σαν ολική διαχείριση, στην ομαδοσυνεργατική ενεργοποίηση, στην προσήλωση στο στόχο και στη βελτίωση των κινητικών/αθλητικών δεξιοτήτων.

Προσανατολισμός των projects στη Φυσική Αγωγή

3. Θέματα νέων ή μη διαδεδομένων αθλημάτων, φυσικών δραστηριοτήτων αναψυχής, καθώς και αθλημάτων ΑμΕΑ.

(αθλήματα που δεν περιλαμβάνονται στο Α.Π.Σ. της Φυσικής Αγωγής, όπως π.χ. πινγκ – πονγκ, μη διαδεδομένα, όπως π.χ. το χόκεϊ, υπαίθριες δραστηριότητες, όπως π.χ. το σκι, αθλήματα ΑμΕΑ, όπως π.χ. το γκόλμπολ)

- Σκοπός είναι η γνωριμία και εκμάθηση του αθλήματος ή της δραστηριότητας. Οι μαθητές αναζητούν σχετικό πληροφοριακό υλικό και συμμετέχουν βιωματικά, με στόχο την απόκτηση/ κατάκτηση των σχετικών δεξιοτήτων. Η εκμάθηση μπορεί να περιλαμβάνει ένα κύκλο διδακτικών ωρών με συνέχεια (έως 10 ώρες) ή να περιορίζεται σε μια διδακτική εμπειρία μιας διδακτικής επίσκεψης.

Προσανατολισμός των projects στη Φυσική Αγωγή

4. **Θέματα γνωστικού ενδιαφέροντος για τη φυσική αγωγή με επεκτάσεις σε άλλα επιστημονικά πεδία και ευρύτερους τομείς της κοινωνικής ζωής.**

(π.χ. η μηχανική των κινήσεων στα σπορ, οι λειτουργίες του σώματος στην ηρεμία και την άσκηση, η βία και το doping στον αθλητισμό, θέματα διατροφής και φυσικής δραστηριότητας, θέματα πρώτων βοηθειών, ιστορικά και κοινωνικά θέματα αθλημάτων, αξίες και αρχές του ολυμπισμού, δίκτυα επικοινωνίας με χρήση των ΤΠΕ, κλπ)

- Το περιεχόμενο είναι αντικείμενο διερεύνησης (βιβλιογραφικής ή άλλης μορφής), το θέμα μπορεί να καλυφθεί με διεπιστημονική συνεργασία εκπαιδευτικών και να εφαρμοσθούν αναλυτικά τα βήματα της μεθόδου project.

Ένταξη των projects στον προγραμματισμό της Φυσικής Αγωγής

ΠΙΝΑΚΑΣ 32. ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΣ & ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ (3^ο ΤΡΙΜΗΝΟ)

ΤΑΞΗ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΩΡΕΣ	ΜΗΝΑΣ Μάρτιος				ΜΗΝΑΣ Απρίλιος		ΜΗΝΑΣ Μάιος				ΩΡΕΣ (έγιναν)	
Α	Βόλεϊ	13	1	1	1	1	1			2	2	2	(1)	(1)
	Ποδόσφαιρο	13	2	2	2	1	2			1			(1)	(1)
	Στίβος (άλματα, ρίψεις)	4				Π					1	1	(1)	(1)
Β	Ποδόσφαιρο	10	2	2	2	1	2							
	Γυμναστική	10	1	1	1	/	/			/	/	/	(1)	(1)
	Στίβος (ρίψεις, άλματα, δρόμοι)	10				Π				2	2	2	(2)	(2)
	Σ.Ε.: Μουσικοκινητικά προγράμματα	5				1	1			1	1	1		
Γ	Γυμναστική	6	1	/	1	/	/			1				
	Βόλεϊ	10	1	1	/	1	1			/	1	1	(1)	(1)
	Στίβος	4									1	1	(1)	(1)
	Σ.Ε.: Φυσικές δραστηριότητες αναψυχής	5		1	1	1	1			1				

/ : ώρες στις οποίες εντάσσονται τα σχέδια εργασίας (αντιστοιχεί κάθε φορά σε 1 ώρα)

Π : απώλεια ώρας για την παρέλαση

( ) : ώρες που ενδεχομένως να μη γίνουν, λόγω λήξης των μαθημάτων

Η ΜΕΘΟΔΟΣ PROJECT

Επιλογή του θέματος – Περιγραφή προβλήματος

Προσδιορισμός σκοπών

Καθορισμός κεντρικών ερωτημάτων

Ανάθεση εργασιών σε ομάδες

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Βιβλιογραφική ανασκόπηση

Μελέτη
Συζήτηση
Απάντηση ερωτημάτων

Πρακτικές εργασίες

Εξερεύνηση/ Παρατήρηση
Ερωματολογία/ Συνεντεύξεις
Δοκιμασία/ Πείραμα
Συλλογή δεδομένων
Ανάλυση/ αποτελέσματα

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ– ΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

«Τελικό προϊόν» - Κοινωνική δραστηριότητα

Αξιολόγηση

Η ερευνητική διάσταση των projects στην κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης

■ Ερευνητικές εργασίες Λυκείου

- Έμφαση στην επιστημονική έρευνα
- Καθορισμένες διαδικασίες
- Διεπιστημονικές συνεργασίες και διαθεματικές επεκτάσεις
- Διατύπωση αντικειμενικών/συνδυαστικών συμπερασμάτων και απόψεων
- Γραπτή και δημόσια παρουσίαση
- Βαθμολόγηση

■ Διαθεματικά σχέδια εργασίας Γυμνασίου

- Διεπιστημονική/ διαθεματική εξερεύνηση
- Σαφείς (ενδεικτικές) διαδικασίες και ενέργειες
- Επιθυμητές συνεργασίες εκπαιδευτικών
- Ενσωμάτωση πρακτικών της καθημερινότητας και της σχολικής ζωής
- Εξαγωγή συμπερασμάτων & παρουσίαση αποτελεσμάτων με διάφορες μορφές

■ Διαθεματικά σχέδια εργασίας Δημοτικού

- Διαθεματική εξερεύνηση (ανακάλυψη προτύπων & λειτουργιών, αποδοχή μηνυμάτων, συγκλίνουσα & αποκλίνουσα καθοδηγούμενη αποδοχή απόψεων, αποδοχή συναισθηματικών και κοινωνικών λειτουργιών)
- Ενδεικτικές διαδικασίες και ενέργειες
- Συνδυαστικά συμπεράσματα / κυρίως έμμεση επίτευξη στόχων
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων με διάφορες μορφές

Πλαίσιο εφαρμογής των projects στα ΓΕΛ / ΕΠΑΛ

- Υπεύθυνοι εκπαιδευτικοί απ' όλες τις ειδικότητες, αρκεί να υπάρχει συνάφεια με το θέμα.
- Ένταξη του θέματος σε μία από τις κατηγορίες: α) Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες, β) Τέχνη και Πολιτισμός, γ) Μαθηματικά, Φυσικές Επιστήμες και Τεχνολογία, δ) Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη και ε) επαγγελματικούς τομείς των ΕΠΑΛ, ή συνδυασμό αυτών.
- Διάθεση 3 ωρών στην Α' τάξη ΓΕΛ, 2 ωρών στις υπόλοιπες και στα ΕΠΑΛ από το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων.
- Δημιουργία τμημάτων ενδιαφέροντος ανά θέμα (μέχρι 20 μαθητές) και συγκρότηση ομάδων εργασίας ανά τμήμα (4-6 μαθητές).
- Δημόσια παρουσίαση των εργασιών από τους μαθητές στο σχολείο στο τέλος του τετραμήνου.
- Παραδοτέα μαθητών: α) ερευνητική έκθεση, β) σχετικό με το θέμα τέχνημα, γ) συμπληρωματικό υλικό του project (αν υπάρχει).
- Αξιολόγηση – βαθμολόγηση μαθητών: ερευνητική διαδικασία (30%), περιεχόμενο (30%), γλώσσα & δομή της έκθεσης (20%), δημόσια παρουσίαση (20%).

Η επιλογή και οριοθέτηση του θέματος

- **Βασικές προϋποθέσεις:**

- Συνάφεια του θέματος με την ειδικότητα και εξειδικευμένες γνώσεις του υπεύθυνου εκπαιδευτικού
- Ένταξη του θέματος στις καθορισμένες 4 (5) κατηγορίες των ερευνητικών εργασιών των ΓΕΛ (ΕΠΑΛ)
- Εφικτή η διερεύνηση του θέματος με τα διαθέσιμα μέσα και πόρους

- **Το θέμα να παρέχει βαθμούς ελευθερίας για έρευνα από τις ομάδες μαθητών**

- **Το θέμα να περιορίζεται στις δυνατότητες της διεπιστημονικής καθοδήγησης των εκπαιδευτικών**

- **Ορθολογισμός του «πλάτους» και του «βάθους» της διερεύνησης ανάλογα με τις δυνατότητες των μαθητών**

Παράδειγμα εντοπισμού και οριοθέτησης θέματος

Οριοθέτηση του θέματος

Άνθρωπος και θάλασσα

Δραστηριότητες του ανθρώπου στο νερό

Καταδύσεις

Υποβρύχιες καταδύσεις

Η διεπιστημονική διερεύνηση και συνεργασία εκπαιδευτικών

- **Αλληλοσυμπλήρωση προσεγγίσεων** από φυσικές ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, εικαστικές και πρακτικές εφαρμογές, χρήση της τεχνολογίας, όπως αυτά συνυπάρχουν.
- **Διερεύνηση** από τους μαθητές της πολυπλοκότητας των φαινομένων **ισορροπημένα** μέσω της σκέψης, των συναισθημάτων και του σώματος
- **Ζητούμενα:**
  - Η διεπιστημονική συνεργασία των εκπαιδευτικών
  - Η όσο το δυνατό ολιστική διερευνητική προσέγγιση από τους μαθητές
- **Προσαρμογές:**
  - Περιορισμός στην επιστημονική καθοδήγηση των εκπαιδευτικών
  - Εφικτή διερεύνηση επιστημονικών πεδίων από τους μαθητές

Διεπιστημονική διερεύνηση στις υποβρύχιες καταδύσεις

- **Βιοφυσική των υποβρύχιων καταδύσεων (συνεργασία με εκπ/κό ΠΕ04)**
  - Άνωση, Ειδικό βάρος, πλευστότητα, προώθηση
  - Αλλαγές πίεσης, διαλυτότητα & υγροποίηση αερίων, σχέσεις όγκων, αλλαγές θερμοκρασίας
  - Εξίσωση πιέσεων, όγκος εισπνεόμενου αέρα, διαλυμένα αέρια στο αίμα
  - Κίνδυνοι υποξίας, εμβολής, νόσου αζώτου
- **Εφαρμογές των υποβρύχιων καταδύσεων**
  - Επιστημονική έρευνα/μελέτη του θαλάσσιου οικοσυστήματος, είδη θαλάσσιας ζωής, υποβρύχια φωτογράφιση/ βιντεοσκόπηση, εξερεύνηση βυθού
  - Διάσωση, επισκευές, αναζήτηση ναυαγίων
  - Αναψυχή, παρατήρηση/ερασιτεχνική φωτογράφιση, ερασιτεχνική αλιεία
  - Αθλητισμός: υποβρύχια άπνοια, ελεύθερη κατάδυση, υποβρύχιο ψάρεμα
- **Ψυχοκοινωνική διάσταση των υποβρυχίων καταδύσεων**
  - Διαχείριση του στρες, αναστολές και φόβος στο υγρό περιβάλλον, αυτοεκτίμηση και αυτοέλεγχος, διαχείριση κινδύνου
  - Ορθολογική διαχείριση στην υποβρύχια δραστηριότητα, προϋποθέσεις ασφάλειας, μέτρα ασφάλειας υποβρύχιας εργασίας, ασφάλιση επικίνδυνης εργασίας
- **Εκπαίδευση – εξοπλισμός – φυσική επάρκεια**
  - Βασικές γνώσεις γύρω από τις υποβρύχιες καταδύσεις
  - Κανόνες ασφάλειας – απαραίτητος εξοπλισμός
  - Μεθοδολογία εκμάθησης δεξιοτήτων κατάδυσης, ανάδυσης, υποβρύχιας πλεύσης
  - Βιωματική εξάσκηση και απόκτηση φυσικής επάρκειας

Ο προσδιορισμός των σκοπών και των ερωτημάτων

- Σαφή διατύπωση του σκοπού ή των σκοπών της ερευνητικής εργασίας (απόκτηση συγκεκριμένων γνώσεων, απάντηση ερωτημάτων, απόκτηση ερευνητικών δεξιοτήτων, κριτική θεώρηση, συνδυαστική δραστηριότητα, μελέτη εφαρμογής, κλπ)
- Σαφή διατύπωση των ερωτημάτων (τα ερωτήματα καθορίζουν την κατεύθυνση και το είδος της έρευνας)
  - Ελεγχόμενη διατύπωση ερωτημάτων από τον εκπαιδευτικό
  - Ελεύθερη διατύπωση ερωτημάτων από τους μαθητές
- Η ίδια διαδικασία για τα υπο-θέματα και υπο-ερωτήματα

Θέμα: «Τι προκαλεί τη βία στα γήπεδα»

Σκοπός: Να ερευνηθούν οι παράγοντες και οι συνθήκες που προκαλούν τη βία στους αθλητικούς χώρους και να αναζητηθούν μέτρα που την περιορίζουν και την αποτρέπουν.

Ερωτήματα & υπο-ερωτήματα:

- **Ποιες ομάδες ατόμων προκαλούν τα επεισόδια; Ποιο είναι το προφίλ τους;**
  - Εξυπηρετούνται οργανωμένα συμφέροντα από τα επεισόδια βίας;
  - Είναι ανεπαρκής η αστυνόμευση και τα μέτρα της πολιτείας;
  - Εφαρμόζουν μέτρα τα αθλητικά σωματεία και οι ενώσεις φιλάθλων κατά της βίας;
- **Ποιοι παράγοντες δημιουργούν προϋποθέσεις εκδήλωσης βίας στα γήπεδα;**
  - Είναι αμερόληπτοι, ικανοί και επαρκώς εκπαιδευμένοι/ έμπειροι οι διαιτητές;
  - Είναι σωστά και επαρκώς εκπαιδευμένοι οι αθλητές όσον αφορά τη γενικότερη συμπεριφορά τους απέναντι στις αξίες και τους κανόνες του αθλητισμού;
  - Είναι επαρκή η ενημέρωση και τα μηνύματα στην κοινωνία για την εξάλειψη της βίας
  - Συνδέεται η βία στα γήπεδα με γενικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα κοινωνικά στρώματα;
- **Ποια είναι η φύση της βίας στην ανθρώπινη συμπεριφορά;**
  - Πότε συνήθως εκδηλώνεται βία και από ποια άτομα;
  - Είναι έμφυτη η βία στη φύση του ανθρώπου; Πως περιορίζεται;
  - Πως αντιμετωπίζει η οργανωμένη κοινωνία τα φαινόμενα βίας;
  - Ποιος είναι ο ρόλος του σχολείου στην ανάπτυξη της υπευθυνότητας και αποτροπή της βίας;

Ο συντονισμός & η καθοδήγηση ΤΟΥ/ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ/-ΚΩΝ

■ Πλαίσιο φθίνουσας καθοδήγησης στη διερεύνηση

1. Ερωτήματα, βήματα διερεύνησης καθορισμένα από τον εκπαιδευτικό – εξαγωγή συμπερασμάτων από τους μαθητές
2. Ερωτήματα από τον εκπαιδευτικό – βήματα και δράσεις διερεύνησης, εξαγωγή συμπερασμάτων από τους μαθητές
3. Διατύπωση ερωτημάτων, βήματα και δράσεις διερεύνησης, εξαγωγή συμπερασμάτων από τους μαθητές

□ Διδακτικό πλαίσιο φθίνουσας καθοδήγησης

1. **Διδακτικές μορφές** (οδηγίες, πληροφορίες, επεξηγήσεις για την κατανόηση και εφαρμογή)
2. **Παρωθητικές μορφές** (συσχετίσεις εννοιών, γενικεύσεις, επεξηγήσεις φαινομένων, ερμηνεία καταστάσεων, παρανοήσεις, εφαρμογές, μεταφορές πληροφοριών, συσχετίσεις, επαληθεύσεις, κλπ)
3. **Εμπυχωτικές μορφές** (επιβράβευση, ενθάρρυνση και προτροπή στις δυσκολίες, συσχέτιση προσπάθειας με τα αποτελέσματα, νύξεις, κλπ)

Ο καταμερισμός εργασίας στις ομάδες

- **Α΄ περίπτωση:** Όλες οι ομάδες έχουν κοινό θέμα διερεύνησης. Οι ομάδες κάνουν εσωτερικό καταμερισμό σε υπο-θέματα.
- **Β΄ περίπτωση:** Καταμερισμός του θέματος σε υπο-θέματα και διερεύνηση κάθε υπο-θέματος από μία ή δύο ομάδες.
- **Γ΄ περίπτωση:** Καταμερισμός του θέματος σε δύο υπο-θέματα, διερεύνηση κάθε υπο-θέματος και συνεργασία των ομάδων με διαφορετικό υπο-θέμα.
- **Δ΄ περίπτωση:** Το θέμα προσεγγίζεται σε ένα κριτικά ερμηνευτικό κύκλο (τεσσάρων φάσεων) από τρεις ομάδες και την ολομέλεια του τμήματος.

Η μεθοδολογία της ερευνητικής εργασίας

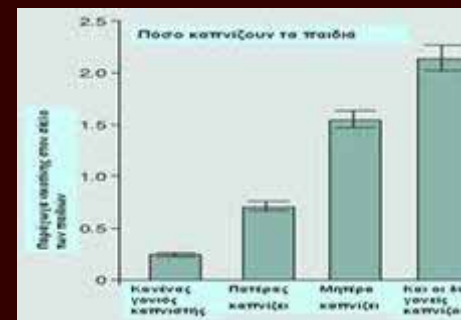
1. Τρόποι διερεύνησης

- **Ανασκόπηση βιβλιογραφίας, πρωτογενών πηγών, πληροφοριών διαδικτύου**
  - Συλλογή και ομαδοποίηση πληροφοριών
  - Ερμηνείες, συνδυασμοί, συμπεράσματα
  - Γενικεύσεις και εξαγωγή κεντρικών συμπερασμάτων
- **Περιγραφική διερεύνηση**
  - Παρατηρήσεις (δομημένη παρατήρηση, «οριζόντιες» μετρήσεις)
  - Δημοσκοπήσεις (ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις)
  - Έλεγχοι με νόρμες
- **Πειραματική ή παρεμβατική διερεύνηση**
  - Πείραμα/ δοκιμασία (εργαστηρίου ή πεδίου)
  - Παρεμβατικό πρόγραμμα/ επαναλαμβανόμενες μετρήσεις (παρατηρήσεις)
- **Μεικτή διερεύνηση (συνδυαστικές και διαφοροποιημένες μορφές διερεύνησης)**

Θέμα: «Η επίδραση του καπνίσματος στην υγεία και την αθλητική απόδοση»

Τρόποι διερεύνησης (ενδεικτικά παραδείγματα):

- **Ανασκόπηση βιβλιογραφίας** (συλλογή πληροφοριών για τις αιτίες του καπνίσματος, τις βλαβερές ουσίες του καπνού, τις συνέπειες του καπνίσματος στο καρδιοκυκλοφορικό σύστημα & στην μεταφορά του Οξυγόνου - εξαγωγή συμπερασμάτων)
- **Περιγραφική διερεύνηση** (παρατήρηση/ καταγραφή περιπτώσεων μαθητών που καπνίζουν στο σχολείο, συμπλήρωση ερωτηματολογίου από μαθητές που αθλούνται και μαθητές που δεν αθλούνται, καταγραφή αριθμού τσιγάρων την ημέρα στους καπνίζοντες μαθητές και αναγωγή στους παράγοντες κινδύνου για καρδιαγγειακά νοσήματα – εξαγωγή συμπερασμάτων)
- **Πειραματική/ παρεμβατική διερεύνηση** (ζητείται από τους μαθητές να περπατήσουν 50 μέτρα με κλειστή μύτη και αναπνέοντας μ' ένα καλάμακι από το στόμα και στη συνέχεια καταγράφεται σε μια 7βάθμια κλίμακα το επίπεδο δυσφορίας που ένιωσαν. Σαν παρεμβατική διερεύνηση η ίδια δοκιμασία μπορεί να γίνει δύο φορές, τη μία αναπνέοντας κανονικά και την άλλη όπως στο πείραμα πριν. Συγκρίνονται τα επίπεδα δυσφορίας στις δύο δοκιμασίες – εξάγονται συμπεράσματα από την προσομοιωτική δράση του καπνίσματος)
- **Μεικτή διερεύνηση** (συνδυάζεται συλλογή πληροφοριών από το διαδίκτυο, συμπληρώνονται ερωτηματολόγια που εξετάζουν επίπεδα ενημέρωσης των μαθητών για τη δράση και τις βλαβερές συνέπειες του καπνίσματος, καθώς και για τις στάσεις και συμπεριφορές των μαθητών απέναντι στο κάπνισμα – εξάγονται συμπεράσματα)

Η μεθοδολογία της ερευνητικής εργασίας

2. Καταγραφή & ομαδοποίηση δεδομένων

- **Καταγραφή πληροφοριών** ανά θεματική ενότητα (αξιοποίηση φύλλων εργασίας)
- **Καταγραφή πρωτογενών δεδομένων** ανά έρευνα
- **Καταγραφή πρωτογενών ποσοτικών δεδομένων** ανά θεματική ενότητα
- **Ομαδοποίηση ποιοτικών πρωτογενών δεδομένων** ανά θεματική ενότητα

Η μεθοδολογία της ερευνητικής εργασίας

3. Ανάλυση δεδομένων & εξαγωγή αποτελεσμάτων

- Περιγραφική στατιστική ανάλυση ποσοτικών δεδομένων
  - Μέση τιμή, σταθερή απόκλιση
  - Ανάλυση συχνοτήτων (ποσοστιαία κατανομή)
- Συσχετίσεις ποσοτικών μεταβλητών
  - Pearson συντελεστής συσχέτισης (αριθμητικές μεταβλητές)
  - Spearman συντελεστής συσχέτισης (κατατάξεις)
- Διαφορές μεταξύ δύο μέσων όρων
  - T-τεστ για ανεξάρτητα δείγματα
  - T- τεστ για εξαρτημένα δείγματα (επαναλαμβανόμενες μετρήσεις)
- Διαφορές μεταξύ δύο ποσοστών
  - χ^2 - τεστ

Η μεθοδολογία της ερευνητικής εργασίας

4. Συνδυασμός – εξαγωγή συμπερασμάτων – γενική συζήτηση

- Συνδέσεις, αντιπαραθέσεις, συνδυασμοί και ερμηνείες των πληροφοριών.
- Συγκρίσεις πρωτογενών δεδομένων με δευτερογενή δεδομένα από τη βιβλιογραφία.
- Συνδυαστική και ερμηνευτική εξαγωγή συμπερασμάτων με λογικούς και αντικειμενικούς συλλογισμούς.
- Πρόσθετα επιχειρήματα, θέσεις και απόψεις στα συμπεράσματα.
- Γενικεύσεις για την ισχύ των συμπερασμάτων σε ευρύτερους τομείς.

Η ομαδοσυνεργατική εργασία εντός ωρολογίου προγράμματος

■ Προγραμματική φάση

- Θέμα διερεύνησης
- Συγκρότηση ομάδων
- Προγραμματισμός έρευνας
- Επιστημολογική ταυτότητα της εργασίας
- Είδος της ερευνητικής προσέγγισης
- Κριτήρια αξιολόγησης της ερευνητικής εργασίας

■ Προγραμματισμός και προετοιμασία ερευνητικής ομάδας

- Υπο-ερωτήματα – επιμέρους στόχοι στις ομάδες
- Χρονικός προγραμματισμός
- Πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές
- Εργαλεία έρευνας
- Ατομικά ημερολόγια και φακέλοι μαθητών

■ Υλοποίηση – συλλογή δεδομένων

- Διερεύνηση (κυρίως διαδίκτυο, μικρής κλίμακας έρευνες)
- Καταγραφή στα ατομικά ημερολόγια
- Φύλλα εργασίας στους ατομικούς φακέλους

■ Επεξεργασία δεδομένων

- Ειδική κατά επιστημονικό κλάδο επεξεργασία
- Στατιστική ανάλυση
- Συσχέτιση πληροφοριών
- Εξαγωγή συμπερασμάτων
- Ενημέρωση ατομικών ημερολογίων και φακέλων

■ Επιλογή τρόπων αναπαράστασης νέων γνώσεων

■ Προκαταρκτική παρουσίαση στην ολομέλεια του τμήματος

■ Διαμόρφωση κοινού φακέλου ερευνητικής εργασίας κάθε ομάδας

- Τελική σύνταξη της έκθεσης
- Τέχνημα/ κοινωνική δράση
- Συνοδευτικά υλικά

■ Παρουσίαση εργασίας σε ειδική ημερίδα

■ Αξιολόγηση ομαδικής εργασίας και ατομικής συμβολής των μελών

Σύνταξη της έκθεσης

- **Εισαγωγή**
  - Εισαγωγή στο θέμα – σύντομη βιβλιογραφική επισκόπηση
  - Παρουσίαση ερωτημάτων – υπο-θεμάτων και υπο-ερωτημάτων (αν υπάρχουν)
  - Σκοπός της έρευνας
- **Μέθοδοι (Μεθοδολογία)**
  - Περιγραφή και αιτιολόγηση των πηγών
  - Μέσα και διαδικασίες συλλογής δεδομένων
  - Στατιστική ανάλυση (αν χρησιμοποιήθηκε)
- **Αποτελέσματα (περιγραφικές & πειραματικές έρευνες)**
  - Παρουσιάζονται ομαδοποιημένα τα αποτελέσματα
  - Πίνακες – Γραφήματα
- **Κεφάλαια (βιβλιογραφικές ανασκοπήσεις)**
  - Παρουσιάζονται οι πληροφορίες σε επιμέρους θεματικές ενότητες
  - Γίνονται συνδέσεις, αντιπαραθέσεις, συνδυασμοί και ερμηνείες των πληροφοριών
  - Συνοψίζοντας επιχειρείται εξαγωγή συμπερασμάτων και γενικεύσεις
- **Συζήτηση (περιγραφικές & πειραματικές έρευνες)**
  - Συγκρίσεις αποτελεσμάτων με βιβλιογραφικά δεδομένα
  - Συνδυαστική και ερμηνευτική εξαγωγή συμπερασμάτων από τα αποτελέσματα και τα βιβλιογραφικά δεδομένα
  - Γενικεύσεις (αν προκύπτουν)
- **Περίληψη**
- **Βιβλιογραφία**

Συνιστάται κάθε τμήμα της έκθεσης να συντάσσεται μόλις ολοκληρώνεται η αντίστοιχη φάση

Τελικό προϊόν - παρουσίαση

- Η έκθεση της ερευνητικής εργασίας
- Το τέχνημα (εκφράζει την κεντρική ιδέα της ερευνητικής εργασίας)
  - Κατασκευή, καλλιτεχνική σύνθεση, κολάζ, αφίσα, έκθεση φωτογραφίας, video (από φυσική δραστηριότητα, αθλητική διοργάνωση, εκδήλωση κλπ), δρώμενο, θεατρική παράσταση, κλπ.
- Δράσεις (δραστηριότητες)
  - Οργάνωση σχολικής εκδρομής, φυσικής δραστηριότητας, κλπ
  - Οργάνωση σχολικής εκδήλωσης, αθλητικών δραστηριοτήτων, κλπ
  - Παρεμβατικά προγράμματα μέσα στο σχολείο
  - Παρεμβάσεις μεγαλύτερης έκτασης στο περιβάλλον του σχολείου, της τοπικής κοινωνίας ή στην ευρύτερη κοινωνία.
- Δημόσια παρουσίαση της εργασίας σε σχετική ημερίδα
  - Οι μαθητές παρουσιάζουν στη σχολική κοινότητα, τους γονείς και μέλη της τοπικής κοινότητας τις ερευνητικές τους εργασίες.
  - Διοργανώνεται Έκθεση παρουσίασης των τεχνημάτων
  - Η εργασία μπορεί να αναρτηθεί στο διαδίκτυο.

Αξιολόγηση – βαθμολόγηση μαθητών

■ Ομαδική:

- Διαδικασία προγραμματισμού και διεξαγωγής της έρευνας (βαθμός 1-20 X 0.3)
- Περιεχόμενο της ερευνητικής έκθεσης (βαθμός 1-20 X 0.3)
- Γλώσσα και δομή της ερευνητικής έκθεσης (βαθμός 1-20 X 0.2)
- Δημόσια παρουσίαση της ερευνητικής εργασίας (βαθμός 1-20 X 0.2)
- Ομαδική βαθμολογία = άθροισμα των τεσσάρων βαθμολογιών

■ Ατομική:

- Προσωπική συμβολή των μελών όπως προκύπτει από το προσωπικό ημερολόγιο
- Περιεχόμενο του ατομικού φακέλου
- Η γενικότερη ενεργή συμμετοχή του μαθητή
- Ατομική βαθμολογία = ομαδική βαθμολογία $\pm$ λίγες μονάδες (Μ.Ο. των ατομικών βαθμολογιών να ισούται με την ομαδική βαθμολογία)

Η διεπιστημονική/ διαθεματική διερεύνηση στα projects της υποχρεωτικής εκπαίδευσης

■ Διατύπωση ερωτημάτων

- Προβληματισμός μαθητών στο θέμα
- Καταιγισμός ιδεών > κεντρικά ερωτήματα
- Κατευθύνσεις διερεύνησης

■ Διερεύνηση

- Ευρύτερα στο «τι» και στο «πως»
- Τρόποι διερεύνησης χωρίς αυστηρά επιστημονικά κριτήρια
- Διαθεματική ερευνητική προσέγγιση όπως προκύπτει από την καθημερινότητα και τις αντιληπτικές δυνατότητες των μαθητών

Π.χ. σχηματίζοντας τα τμήματα της παρέλασης, εκδηλώνεται ενδιαφέρον από τους μαθητές για το ανάστημά τους και ειδικότερα προβληματισμός για θετικές επιδράσεις στην ανάπτυξη των οστών τους.

Ο εκπαιδευτικός συντονίζει μια διαδικασία στην οποία μετά από καταιγισμό ιδεών οι μαθητές επιλέγουν:

- Με ποιο τρόπο θα διερευνήσουν το θέμα
- Σε ποιες κατευθύνσεις θα αναζητήσουν πληροφορίες
- Πως και με πόσες ομάδες θα κατανέμουν την εργασία
- Πως θα επεξεργασθούν τις πληροφορίες
- Πως θα καταλήξουν στα αποτελέσματα και συμπεράσματα, τα οποία θα αποκομίσουν σαν γνώση

Η προσαρμογή των ερευνητικών ερωτημάτων στα projects των μικρών τάξεων του Δημοτικού Σχολείου

- Ισχυρή λειτουργία των μηνυμάτων
- Καθοδηγούμενη συγκλίνουσα και αποκλίνουσα ανακάλυψη.
- Χρήση της αισθητηριακής ανακάλυψης.
- Δημιουργική μεταφορά στη φαντασία (παραμύθι).
- Καθοδηγούμενα φανταστικά σενάρια.

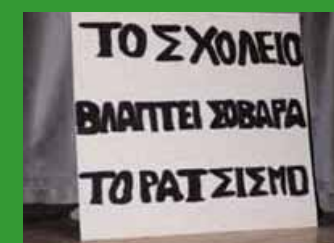
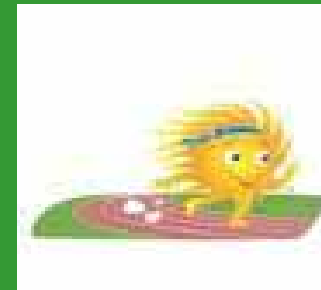
Η διαθεματική/ ερευνητική διάσταση στις δραστηριότητες των projects

- Οι δραστηριότητες είναι βιωματική μάθηση.
- Οι δραστηριότητες γεννούν ερωτήματα για το «τι» και το «πως» της εφαρμογής.
- Οι δραστηριότητες διαχειρίζονται ολιστικά/ διαθεματικά την εφαρμογή.
- Οι δραστηριότητες διαπραγματεύονται τη γνώση σε πραγματικές συνθήκες.
- Οι δραστηριότητες ενεργοποιούν συναισθηματικές, ψυχοκοινωνικές και ψυχοκινητικές λειτουργίες, επαυξάνοντας το βαθμό της μάθησης.
- Οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν γνωστικά περιεχόμενα, τα οποία δεν γίνονται άμεσα κατανοητά, γιατί δεν δομούνται απαραίτητα σε εννοιολογικά σχήματα.

Οι δραστηριότητες μπορούν να καλύπτουν τόσο το μεγαλύτερο μέρος του περιεχομένου όσο και τον περισσότερο χρόνο υλοποίησης ενός project.

Project: Διοργάνωση αθλητικής γιορτής ποδοσφαίρου 5Χ5 μεταξύ τριών σχολείων

- Ανακοινώνεται στους μαθητές τουλάχιστον έναν μήνα πριν. Δημιουργείται αναστάτωση (προβληματισμός) για το «πως». Ακούγονται διάφορες απόψεις (καταιγισμός ιδεών).
- Παίρνονται αποφάσεις για δημιουργία αγωνιστικών ομάδων, ορίζοντας τους αρχηγούς (συντονιστές), την οργανωτική επιτροπή με τον πρόεδρό της (συντονιστή) και την ομάδα προβολής και τεκμηρίωσης με τον πρόεδρό της (συντονιστή).
- Όλες οι ομάδες καθορίζουν και προγραμματίζουν τις δράσεις τους:
  - Η οργανωτική επιτροπή αναλαμβάνει να γράψει την προκήρυξη-πρόσκληση της αθλητικής γιορτής και να τη στείλει άμεσα με e-mail στα άλλα δύο σχολεία. Παράλληλα καταγράφει τις συνθέσεις των ομάδων και ότι άλλο σχετικό με την οργάνωση.
  - Η αγωνιστικές ομάδες καθορίζουν την ταυτότητά τους (όνομα, χρώμα, σήμα, τέχνημα για το ποδόσφαιρο, αντιρατσιστικό μήνυμα) και προγραμματίζουν τις προπονήσεις τους.
  - Η ομάδα προβολής συγκεντρώνει τα διακριτικά της ταυτότητας των ομάδων, φροντίζει να γίνουν γνωστά στο περιβάλλον του σχολείου και ευρύτερα στα άλλα σχολεία μέσω e-mail ή μέσω της ιστοσελίδας του σχολείου.

Project: Διοργάνωση αθλητικής γιορτής ποδοσφαίρου 5Χ5 μεταξύ τριών σχολείων

- Ορίζονται εκπρόσωποι από όλες τις ομάδες για την ελλανόδικο επιτροπή των διαιτητών και γίνονται ολομέλειες για τους κανονισμούς των αγώνων.
- Οι ομάδες πραγματοποιούν τις προπονήσεις τους στα διαλείμματα και μετά τα μαθήματα, κάνοντας και φιλικούς αγώνες μεταξύ τους.
- Η αθλητική γιορτή πραγματοποιείται σε μια κοινή διδακτική επίσκεψη των τριών σχολείων στο δημοτικό στάδιο ή στο αθλητικό κέντρο γηπέδων 5Χ5.
- Οι οργανωτικές επιτροπές σε κοινή σύσκεψη βγάζουν πρόγραμμα αγώνων και «ουδέτερης» διαιτησίας.
- Οι ομάδες προβολής και τεκμηρίωσης φροντίζουν κατά τη διάρκεια των αγώνων να συγκεντρώνουν φωτογραφικό υλικό, αποτελέσματα, συνεντεύξεις κλπ, για την παρουσίασή τους μετά τη γιορτή στα σχολεία τους (παρουσίαση αποτελεσμάτων).
- Μετά την παρουσίαση των αποτελεσμάτων οι μαθητές μπορούν να δηλώνουν (υπό μορφή συνέντευξης), ο ένας μετά τον άλλο, τι εντυπώσεις και γνώσεις αποκόμισαν από την αθλητική γιορτή (αξιολόγηση).

Τελικό προϊόν & παρουσίαση των αποτελεσμάτων στα projects της υποχρεωτικής εκπαίδευσης

- Το υλικό από τις δράσεις (φωτογραφίες, κολάζ, αφίσες, μηνύματα, κατασκευές, καλλιτεχνικές δημιουργίες, κλπ) αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων.
- Οι μαθητές παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων σε εκδηλώσεις, δρώμενα, παραστάσεις κ.α.
- Σε συζήτηση στην τάξη συνοψίζεται τι αποκόμισαν οι μαθητές από το project (καλό είναι να καταγράφονται τα συμπεράσματα) και αξιολογείται η όλη πορεία του.
- Δεν υπάρχει διαδικασία βαθμολογίας.

Θεματικό δίκτυο

Φυσική Άσκηση και Υγεία

Συνεισφορά στον υγιεινό τρόπο ζωής των μαθητών και την αγωγή υγείας

Οδηγίες χρήσης | Ανακοινώσεις | Επιμορφώσεις | Σύνδεσμοι | Επικοινωνία | Συμμετέχοντα σχολεία

08:30:22

Αρχική σελίδα

Αναζήτηση

Λέξη:

Υπεκτιμημένα Διηθημένα

- Δραστηριότητες
- Σχολεία και Τμήματα
- Θεματικές Ενότητες
- Παιδαγωγική ομάδα
- Συνεργαζόμενοι φορείς
- Σχολικός Σύμβουλος Φ.Α.

Εκπαιδευτικό υλικό

- Καθοδηγητικό πλαίσιο

Η φυσική άσκηση είναι αναγκαία για την προαγωγή και προάσπιση της υγείας. Η σχολική Φυσική Αγωγή προσπαθεί να μεταδώσει στους μαθητές τη συνήθεια της συστηματικής άσκησης στο πλαίσιο προαγωγής της υγείας και της «δια βίου άσκησης για την υγεία», ενώ παράλληλα και η αγωγή υγείας επιχειρεί την ενδυνάμωση θετικής στάσης και συμπεριφοράς προς την άσκηση και την υγεία στο πλαίσιο αυτού του θεματικού δικτύου στην προσπάθεια να επιτύχει τους ακόλουθους στόχους:

- Να αποδοθεί λαογραφικά ο έθνος και αξίες της υγείας και της άσκησης, να αναδειχθεί η σημασία της σωματικής ανωμάλιας.
- Να ενισχυθεί η σημασία της άσκησης και της υγείας των μαθητών και η φροντίδα για την υγεία τους, να αποδοθεί η έννοια του υγιεινού και «δραστήριου» τρόπου ζωής.
- Να συνδυασθεί η ενημέρωση με τη συμμετοχή σε ενεργητικές και ευχάριστες δραστηριότητες, που συνδυάζονται με την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, την υγεία και την ποιότητα ζωής.
- Να υποστηριχθούν εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και καινοτόμες δράσεις στον τομέα της φυσικής άσκησης για την υγεία, τόσο στο μάθημα της φυσικής αγωγής όσο και στο πλαίσιο των προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων.
- Να δημιουργηθούν γνωστικά εφόδια για εκπαιδευτικούς και κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό με δραστηριότητες για τους μαθητές.
- Να αποτυπωθούν μέτρα ασφαλείας και υγιεινής άσκησης που...

Επιλεγμένοι ιστότοποι

- Φυσική δραστηριότητα & διατροφικές συνήθειες

ευχαριστώ για την προσοχή σας